

Intervisie Brede School

Verlag

Ouderbetrokkenheid en de Brede School

Hoe als bredeschoolcoördinator werken aan ouderbetrokkenheid?

1. Ouderbetrokkenheid: achtergrondinformatie

Ouderbetrokkenheid is een thema dat in het onderwijs (lager onderwijs én secundair onderwijs) heel vaak naar boven komt. In dit eerste deel enkele tips met achtergrondinformatie (theoretische kaders, voorbeelden, ...). Ouderbetrokkenheid binnen een Brede School is uiteraard ruimer, omdat het samenwerkingsverband Brede School breder is dan het schoolse leren (ook vrije tijd, opvoeding, ruimtere buurt, ... komen aan bod). Maar volgende publicaties bieden zeker inspiratie omdat enkele uitgangspunten zeker ook gelden voor een Brede School.

- **Ouderbetrokkenheid in het secundair onderwijs? Van eiland naar wij-land**

- <http://www.diversiteitenleren.be/nl/materiaal/van-eiland-naar-wij-land>

- Integratiedienst van de Stad Gent i.s.m. Steunpunt Diversiteit & Leren

Voor het **secundair onderwijs** is er nu deze fonkelnieuwe publicatie rond het thema ouderbetrokkenheid. Secundaire scholen worden - net zoals de hele samenleving - uitgedaagd door **nieuwe trends**: nieuwe migratiestromen, andere samenlevingsvormen, andere waarden- en normenpatronen, ... Een grotere diversiteit dus van leerling- én ouderpubliek, waarbij klassieke recepten het niet meer doen.

De gids stelt een **partnerschapsmodel** voor met **drie actoren**: ouders - school - leerling. In deze *ménage à trois* is de school de initiatiefnemer om de samenwerking vlot te laten verlopen, het eigen referentiekader in vraag te stellen en bovenal: de drempel te verlagen voor kwetsbare groepen in de samenleving. Eén van de uitdagingen is dus hoe het hele schoolteam '**omgaan met diversiteit**' tot haar kernopdrachten kan maken.

De inspiratie komt in de vorm van citaten uit de vele **gesprekken met scholen** (vooral uit het Gentse). Die worden in een **conceptueel model** aangeboden dat het Steunpunt heeft uitgewerkt n.a.v. een onderzoeksproject rond ouderbetrokkenheid in Brussel in opdracht van het Onderwijscentrum Brussel.

- Pdf-document:

http://www.diversiteitenleren.be/sites/default/files/Van_Eiland_Naar_Wij-land_0.pdf

- **KOOGO (de Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs) ontwikkelde een visietekst m.b.t. ouderbetrokkenheid.** Het participatiehuis en ouderbetrokkenheid ([pdf-document](#)). Ook ontwikkeld vanuit: De Cel Ouderbetrokkenheid, netoverstijgende cel van de ouderkoepels.

- **[Brede schOUdERS \(een werkboek\)](#) (pdf-document)**
 - Ontwikkeld voor basisonderwijs, met methodieken

- **Screeningsinstrument ouder- en leerlingparticipatie**
 - <http://www.diversiteitenleren.be/nl/materiaal/screeningsinstrument-participatie>
 - Ontwikkeld door Steunpunt Gelijke Onderwijskansen, bestaat uit screening en methodieken om een beleid uit te bouwen op school. Er zijn heel wat bronnenkaarten toegevoegd met informatie.
- **[Onderzoek naar onthaalbeleid op school. Verslag van focusgroepen met ouders.](#)**
 - De Cel Ouderbetrokkenheid, netoverstijgende cel van de ouderkoepels
 - Het document bevat heel wat bevindingen van ouders en aanbevelingen om ouderbetrokkenheid/onthaal van ouders op school vorm te geven.
- **[Werken aan ouderbetrokkenheid op school: 7 dimensies als leidraad voor een succesvolle aanpak](#)** (artikel in Welwijs, 2010, Ann Boeraeve & Marieke Van Rijn)
- **[Ouderbetrokkenheid en de Brede School](#)**
 - Webpagina uit Nederland, met bundeling van links

2. Ouderbetrokkenheid: voorbeelden

Enkele voorbeelden van initiatieven m.b.t. werken aan ouderbetrokkenheid.

- **Gent: In Gent zijn er brugfiguren. Zij zorgen voor het bevorderen van de communicatie tussen school, het gezin en de buurt.**

- Achtergrondinformatie: zie: <http://www.pbdgent.be/node/97> : “Het brugfigurenproject is een netoverschrijdend project ter bevordering van de communicatie tussen de school, het gezin en de buurt. Het project wordt gefinancierd via het Stedenfonds. Scholen kunnen in aanmerking komen voor een voltijds of halftijds brugfiguur. Om in aanmerking te komen moet de school in Gent zijn gevestigd en een hoog aantal leerlingen hebben die bedreigd zijn in hun onderwijskansen (GOK > 50%). Tot een schoolpopulatie van 150 leerlingen krijg je een halftijds brugfiguur toegewezen, vanaf meer dan 150 leerlingen kom je in aanmerking voor een voltijds brugfiguur.”
- Artikel uit Klasse (2009): <http://www.klasse.be/leraren/13862/wat-doen-brugfiguren-annelore-en-kelly/>

- **Preventie en remediëring in het Secundair onderwijs**

- Heel wat voorbeelden van hoe secundaire scholen ouders betrekken en proberen te bereiken vind je in volgend [verslagboek](#): (o.a. p.32-35): “Preventie en remediëring in het secundair onderwijs”. *Verslagboek intervisie. Naar aanleiding van de oproep “Kansarmoede en onderwijs. Is het aanbod inzake preventie en remediëring voldoende afgestemd op alle leerlingen(en hun ouders)? – Koning Boudewijnstichting (2011)*

*Bijvoorbeeld: Het **Ensorinstituut Oostende** houdt elke eerste donderdag van de maand een ‘Ensorcafé’ zodat ouders op een informele manier contact met de leerkrachten kunnen leggen. Soms is dit gekoppeld aan een infomoment over bijvoorbeeld het doelstellingenrapport, de studietoelagen, taalvaardigheid, ... Het aantal ouders dat op ‘café’ komt stijgt, tot zelfs 150 aanwezigen. Ouders worden ook via smartschool bij het schoolgebeuren betrokken.*

- **Ik help op school-cheque**

- Ouders vragen/ de kans geven om te laten weten dat ze iets kunnen betekenen voor de school, vb. Hulpcheques voor ouders (zie Klasse: <http://www.klasse.be/ouders/24465/ik-help-op-school-cheque/>)

- **Ouderwerker op school**

- Bijvoorbeeld: basisschool Sint-Jozef (Kortrijk): <http://www.basisschoolst-jozef.be/index.php/component/content/category/80-informatie>

3. Ouderbetrokkenheid: enkele tips

In de uitwisseling werd ook ingegaan op enkele concrete tips voor momenten waarbij ouders en leerkrachten elkaar (informeel) ontmoeten. Deze tips moeten uiteraard in een breder kader bekeken worden en zijn helemaal niet exhaustief.

- Wat vinden ouders belangrijk? Een bevraging door leerkrachten van ouders. (zie ook voorbeeld van de cel ouderbetrokkenheid, de focusgroepen met ouders over het onthaalbeleid op school).
- Een ouder als aanspreekpunt: dit motiveert andere ouders vaak.
- Zorg ervoor dat ouders zich echt welkom voelen op een avond die georganiseerd wordt. Ouders staan daarbij centraal, onthaal hen, zorg ervoor dat ze weten wie er nog is (leerkrachten, ouders, ...), doe een namenrondje zodat ouders en leerkrachten elkaars namen leren kennen.
- Benut expertise van ouders op school:
 - Ouders die op school hun beroep komen voorstellen.
 - Ouders vragen om iets te komen tonen op school.
 - Cfr. ook: ik-help-op-school-cheque (zie hoger)
- Contact tussen bredeschoolcoördinator en ouders hoeft niet, maar kan wel georganiseerd worden via een stuurgroep.
- Initiatieven vanuit ouders zelf laten komen (bijvoorbeeld oudercafé of getrokken ouderraad)
- Openklasmomenten organiseren
- Ook breder bekijken: naar deelname aan vrije tijd: ouders daar een plaats geven.

4. Ouderbetrokkenheid en Brede School

- In het **referentiekader Brede School** komen ouders prominent naar voor in :

- **Participatie (toetssteen)**
 - Participatie gaat over participatie van alle actoren betrokken in de Brede School: kinderen en jongeren, ouders, maar ook basiswerkers (leerkrachten, jeugdwerkers ...)
 - Betrekken van kinderen en jongeren, ouders, en andere actoren binnen de Brede School in het vormgeven ervan is heel belangrijk. Ook bij verschillende fasen (evalueren, invullen, organiseren, ...) kunnen ouders betrokken worden.

- **Het creëren van een brede leer- en leefomgeving**
 - **Verbreden**
 - Het accent bij verbreden ligt op het aanbieden van nieuwe contexten, het verbreden en verrijken van de omgeving. Vaak gebeurt dit in de Brede School door in te zetten op vrijetijdsactiviteiten.
 - **Versterken**
 - Versterken van leer- en leefomgevingen: hierbij staat het inzetten aan de randvoorwaarden centraal. De aandacht gaat dan zowel naar preventief werk, als naar het wegwerken van hindernissen en het bieden van steun. In de praktijk van heel veel Brede Scholen wordt er vaak ingezet op het versterken en ondersteunen van ouders (maar ook buurtbewoners en partners in de werking). In de brochure 'wat doet een brede school', worden heel wat voorbeelden gegeven:
 - Informeren van ouders
 - Toegankelijkheid tot sociale diensten verbeteren voor ouders
 - Aanbod voor ouders en hun kleuters en toegankelijkheid tot materiaal
 - ...
 - **Breed Leren**
 - Inzetten op kwaliteit van de leerprocessen binnen de activiteiten die georganiseerd worden voor kinderen en jongeren. Hier liggen heel wat mogelijkheden om verbindingen te leggen tussen binnenschools en buitenschools leren. En ook in het betrekken van ouders, door de verschillende contexten te verbinden.
- **Meerwaarde van Brede School**
 - Brede School betekent een meerwaarde voor ouders, buurtbewoners en de omgeving. En dit omdat het aanbod voor ouders en de buurt verandert. Ook voor ouders ontstaat er vaak een groter en diverser aanbod en zij krijgen meer kans om actief te participeren (op meer vlakken dan in hun rol als ondersteuner van hun kinderen).
 - Brede School wordt een centraal aanspreekpunt voor aspecten die raken aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Mensen uit verschillende organisaties (in de buurt) leren elkaar beter kennen, kunnen beter doorverwijzen naar elkaar en slagen erin om sneller iets op poten te zetten.
 - Als een brede school aandacht heeft voor maatschappelijke participatie, het wegwerken van drempels, komen doelgroepen die vaak uit de boot vallen gemakkelijker aan bereikt.
- Literatuur: Samenwerken met ouders (Jeannette Doornenbal) in: [Werken in de Brede School. Een pedagogische benadering](#) (Jeanette Doornenbal, Saskia Van Oenen & Wouter Pols, Redactie), 2012, uitgeverij Coutinho.